

2022-10-26

TJÄNSTESKRIVELSE

Dnr: NTN 2022-00208

Upphandling: Vinterväghållning och sandupptagning av kommunala vägar och gårdar samt plogning av sjöisar

Förslag till beslut

Natur- och trafiknämnden beslutar att inleda upphandling av vinterväghållning och sandupptagning av kommunala vägar och gårdar samt plogning av sjöisar i enlighet med inköpsenhetens tjänsteskrivelse daterad den 27 oktober 2022.

Sammanfattning

Kommunens befintliga avtal för vinterväghållning av kommunala vägar och gårdar löper ut 2023-08-31. En upphandling av nytt avtal behöver därför genomföras inför vintersäsongen 2023/24. Det nya avtalet föreslås vara sju år inklusive förlängningsoptioner.

Avtalets omfattning föreslås utökas med att även inkludera sandupptagning och plogning av sjöis. Syftet är att åstadkomma ett mer sammanhållet avtal för närliggande tjänster, vilket bedöms kunna resultera i en lägre totalkostnad sett över samtliga tjänster. Den historiska årliga kostnaden för samtliga tjänster uppgår till ungefär 51 miljoner kronor.

Projektgruppen har genomfört en grundlig analys av befintliga avtal, samt marknadsdialog med flera aktörer, i syfte att identifiera förbättringar och relevant kravställning i upphandlingen.

Givet avtalets stora ekonomiska omslutning föreslås pris utgöra en stor del av upphandlingens utvärdering. Detta kombineras med kommunens tydliga tjänstebeskrivningar som specificerar begärd kvalitet på utförandet, samt eventuellt med prisavdrag utifrån uppfyllnad av utvalda kvalitativa parametrar.

Ärendet

Bakgrund och syfte med upphandlingen

Kommunen har idag ett avtal för vinterväghållning av kommunala vägar och gårdar som löper ut 2023-08-31. Samtliga förlängningsoptioner har utnyttjats. Natur- och

trafiknämnden föreslås därför besluta om att inleda en upphandling av nytt avtal som ska ta vid när nuvarande avtal löper ut.

Beställande enheter på avtalet är i huvudsak enheten offentlig utemiljö och fastighetsenheten.

Omfattning

Upphandlingen föreslås omfatta avtal för vinterväghållning av kommunala vägar och gårdar. Detta innebär samtliga kommunala vägar, Saltsjöbadsleden och gårdar på exempelvis kommunens skolor och förskolor. Vidare föreslås omfattningen utökas jämfört med dagens avtal genom att även inkludera sandupptagning och plogning av sjöis, tjänster som idag köps in på separata avtal. Syftet med att inkludera ytterligare tjänster är att skapa ett mer sammanhållet avtal för vintertjänster. Att samma entreprenör som bedriver vinterväghållningen även genomför sandupptagningen, bedöms möjliggöra ett bättre resursutnyttjande för entreprenörerna över en större del av året. Detta bör kunna medföra en positiv effekt på totalkostnaden för samtliga köpta tjänster inom avtalet.

Den nya upphandlingen föreslås omfatta samma nedanstående geografiska områdesuppdelning som dagens avtal. Det innebär att ett separat avtal upprättas för vart och ett av områdena.

- Boo
- Sicklaön
- Älta, Saltsjöbaden, Fisksätra, Saltsjöbadsleden.

I upphandlingen föreslås entreprenörerna behöva lämna anbud på samtliga områden vilka sedan kommer att utvärderas var för sig. Avtal tilldelas områdesvis till den entreprenör som inkommit med det mest fördelaktiga anbudet för varje område. Projektgruppen ska se över hur en fördelningsmodell ska se ut för att undvika att en ensam aktör vinner samtliga områden. En sådan fördelning ger möjlighet för mindre aktörer att konkurrera i upphandlingen. Samtidigt har även större aktörer inom vinterväghållning uttryckt att hela Nacka kommun skulle bli ett för stort enskilt uppdrag om det tilldelades en enda aktör.

Längden på avtalet föreslås vara sju år inklusive optioner och start planeras till 2023-09-01. Tilldelning planeras ske senast i mars 2023, vilket bedöms ge entreprenörerna god tid att anlita underentreprenörer inför avtalsstarten.

Föreslagna förändringar i det nya avtalet

Kommunens befintliga avtal för vinterväghållning har i grunden fungerat väl. Projektgruppen har därför fokuserat på att arbeta med vidareutveckling av befintligt upplägg. Nedan följer ett par förslag som projektgruppen föreslår till det nya avtalet:

- Ersättningen för vinterväghållning består delvis av en fast säsongersättning som ska täcka entreprenörernas kostnad för beredskap hos anställda och underentreprenörer. I det nya avtalet föreslår projektgruppen att en viss mängd arbete ska ingå i säsongersättningen. Varje vintersäongs första arbeten kommer därmed att räknas av mot det arbete som ingår i säsongersättningen.
- Vinterväghållningens kontraktarbeten är uppdelade i olika program. Projektgruppen föreslår att se över avtalets utbud av program för att säkerställa att de passar kommunens behov ännu bättre.

Mål med avtalet

Målet med avtalet är att säkerställa en god framkomlighet i kommunens offentliga miljöer under vintertid. Projektgruppen har genomfört marknadsdialog och noggrann utvärdering av befintligt avtal i syfte att hitta förbättringar och effektiviseringar. Målsättningen är att inkluderingen av sandupptagning och plogning av sjöis också ska bidra till en bättre kostnadseffektivitet sett över samtliga tjänster.

Upphandlingsförfarandet

Värdet på upphandlingen överstiger tröskelvärdet och den föreslås genomföras genom ett öppet förfarande.

Roller och ansvar

Namn	Befattning	Roll
Kristina Petterqvist	Enhetschef, enheten offentlig utemiljö	Avtalsägare*
Niklas Eklöf	Gruppchef vägdrift, enheten offentlig utemiljö	Projektledare*
Anders Linder	Fastighetsutredare, fastighetsenheten	Projektmedlem
Mats Wester	Biträdande enhetschef, enheten offentlig utemiljö	Projektmedlem
Lennart von Walden	Arbetsledare park- och naturdrift, enheten offentlig utemiljö	Projektmedlem
Johan Berg	Inköpare	Inköpsansvarig*

Tidsplan

Process	Klart
Behovsanalys	September-oktober 2022
Marknadsanalys	September 2022

Annonsering	December 2022 – januari 2023
Utvärdering	Februari 2023
Tilldelningsbeslut	Mars 2023
Kontraktsskrivning	Mars 2023
Avtalstid	September 2023 – augusti 2027 (inkl. optioner)

Krav på entreprenören och tjänsten

Avtalets tjänster föreslås utgå från en utförlig tjänstebeskrivning där kommunen tydligt redogör för kravställt utförande av tjänsten, det vill säga den kvalitet som begärs. I tjänstebeskrivningarna regleras även exempelvis återrapportering, uppföljning, samordningsansvar och hur kommunen får utföra vissa delar av vinterväghållningen med egna resurser om stillestånd råder på grund av väderförhållandena.

Vidare föreslås krav ställas på att den utförande organisationen, och främst arbetsledningen, har tidigare erfarenhet av vinterväghållning. För maskinförare inom avtalet föreslås krav ställas på genomgången utbildning i säkerhet på väg.

Den slutgiltiga kravställningen föreslås utformas av projektgruppen så att den kompletterar färdigställda tjänstebeskrivningar på ett lämpligt sätt.

Entreprenörsuppföljning

Uppföljning föreslås ske av enheten offentlig utemiljö och fastighetsenheten i samarbete med inköpsenheten genom årsvisa avtalsmöten.

Miljö och hållbarhet

I upphandlingen föreslås miljökrav ställas genom att utgå från kommunens entreprenadmiljökrav. Marknadsdialogen har dock visat att vissa anpassningar krävs avseende främst arbetsmaskiner. Då många maskinförare inom vinterväghållning är egenanställda, exempelvis mindre maskinföretag eller lantbrukare, riskerar alltför hårda ålderskrav på arbetsmaskiner att utestänga många utförare från avtalet. Projektgruppen föreslår därför att arbetsmaskiner inom avtalet ska uppfylla minst utsläppskrav 3B, vilket enligt projektgruppens kartläggning innebär att maskiner tillverkade från 2011 och senare får användas. Detta innebär i praktiken endast ett mindre avsteg genom att ålderskravet om att arbetsmaskiner får vara maximalt 12 år gamla utgår.

För övriga fordon såsom lastbilar och personbilar för arbetsledare föreslås krav ställas i linje med kommunens antagna färdplan för att uppnå fossilfria transporter senast 2030. Vidare föreslås krav ställas på att entreprenören ska bedriva systematiskt kvalitets- och miljöarbete.

Marknadsanalys och inköpsstrategi

Den tidigare beskrivna uppdelningen i tre geografiska områden bedöms öppna upp för mindre aktörer att delta i upphandlingen. Marknadsdialogen som genomförts med fyra aktörer inom marknaden stödjer inriktningen. Områdesindelningen har under föregående avtalsperiod även fungerat väl gentemot kommunens organisation, exempelvis hur övrigt ansvar inom kommunen är fördelat bland förvaltarna utifrån geografiska gränsdragningar.

Marknadsdialogen har även använts för att ta del av såväl befintliga som potentiella nya entreprenörers idéer om hur man upphandlar avtalets tjänster på ett lämpligt sätt.

Utvärdering

Den slutgiltiga utvärderingsmodellen har ännu inte utformats av projektgruppen. På grund av avtalets relativt stora ekonomiska omslutning, kombinerat med att utförandet är tydligt styrt i kommunens tjänstebeskrivningar, föreslås pris ha stor vikt i utvärderingen. Projektgruppen kommer att utvärdera hur relevanta kvalitativa aspekter kan vägas in i utvärderingen genom exempelvis uppfyllnad av specifika krav eller att entreprenörerna får lämna in utförandebeskrivningar av uppdraget för utvärdering. Sådan utvärdering kan förslagsvis tilldelas mervärde utifrån uppfyllnad av utvalda kriterier, vilket sedan räknas av från inlämnat anbudspris. Vid användning av en sådan modell tilldelas avtal till den entreprenör som erhåller lägst justerat anbudspris efter mervärdesavdrag.

Risker

En risk i upphandlingen är om det nya avtalet inte kommer på plats i tillräckligt god tid för att ge entreprenörerna möjlighet att anlita tillräckligt med resurser för att utföra uppdraget. Risker hanteras främst genom att arbetet med upphandlingen påbörjades redan våren 2022 och att tilldelning planeras ske cirka 6 månader innan avtalsstart.

Det föreligger även risk för oseriösa aktörer och spekulation inom branschen.

Marknadsdialogen har dock påvisat att kommunens modell med egna jourledare utgör en faktor som kan motverka nämnda risker. Detta genom att det minskar entreprenörernas möjlighet att spekulera om när man ska påbörja arbete vid snöfall och hur lång tid man kan ta på sig att slutföra arbetet.

Ekonomiska konsekvenser

Beräknat sammanlagt värde för avtalet är cirka 41 kronor årligen för enheten offentlig utemiljö och 10 miljoner kronor för fastighetsenheten, vilket ger en total kostnad på cirka 51 miljoner kronor årligen för kommunen. Över den föreslagna avtalslängden skulle totalkostnaden därmed uppgå till 357 miljoner kronor. Denna siffra är en uppskattning utifrån historiska kostnader och inkluderar kostnaderna för sandupptagning och plogning av sjöis.

Konsekvenser för barn

En fungerande vinterväghållning möjliggör för god framkomlighet för samtliga invånare i Nacka kommun, så även barn. Det är även av särskild vikt för barn att arbete på skolgårdar sker när barnen inte är på plats, vilket regleras i upprättade tjänstebeskrivningar.

Sandupptagningen bidrar till en säker trafikmiljö för barn genom att undanröja grus som de riskerar att cykla omkull på. Slutligen möjliggör plogning av sjöis skridskoåkning på kommunens sjöar för såväl barn som vuxna.

Kristina Petterqvist
Enhetschef
Enheten offentlig utemiljö

Niklas Eklöf
Projektledare/gruppchef
Enheten offentlig utemiljö, vägdrift

Johan Berg
Inköpare
Inköpsenheten